

Mgr Zofia Kubicka-Grupa

Temat rozprawy doktorskiej:

Miejsce zwykłego pobytu dziecka jako podstawa jurysdykcji krajowej w rozporządzeniu Rady (UE) 2019/1111 z dnia 25 czerwca 2019 roku w sprawie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz w sprawie uprowadzenia dziecka za granicę

Streszczenie rozprawy:

Dnia 1 sierpnia 2022 roku zacznie obowiązywać rozporządzenie (UE) 2019/1111 z 25 czerwca 2019 roku w sprawie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz w sprawie uprowadzenia dziecka za granicę, stanowiące przekształconą wersję (recast) rozporządzenia nr 2201/2003. Podstawowym łącznikiem jurysdykcyjnym w obu tych aktach prawnych jest miejsce zwykłego pobytu dziecka. Łącznik ten występuje obecnie w wielu umowach międzynarodowych regulujących prawo właściwe, jurysdykcję krajową oraz uznawanie i wykonywanie orzeczeń w sprawach cywilnych, a także w rozporządzeniach unijnych z zakresu współpracy sądowej w sprawach cywilnych. Szczególną rolę łącznik ten odgrywa w regulacjach obejmujących problematykę prawnorodzinną.

Przez ponad 15 lat obowiązywania rozporządzenia nr 2201/2003 pojęcie „miejsce zwykłego pobytu dziecka” było wielokrotnie przedmiotem interpretacji Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Pomimo to kwestia ta nadal budzi istotne wątpliwości i rodzi problemy w orzecznictwie.

Celem niniejszej pracy jest ukazanie miejsca zwykłego pobytu dziecka jako podstawy jurysdykcji krajowej w rozporządzeniu nr 2019/1111 w szerokim kontekście, uwzględniającym również teoretycznoprawne rozważania dotyczące istoty i budowy normy jurysdykcyjnej oraz zarys historii kształtowania się kryterium miejsca zwykłego pobytu jako łącznika jurysdykcyjnego i kolizyjnego w dziedzinie prawa międzynarodowego w XX wieku, a także zwiążą charakterystykę pozostałych łączników personalnych. Interpretacja pojęcia „miejsce zwykłego pobytu dziecka” w rozporządzeniu nr 2019/1111 musi również uwzględniać ogólne cele europejskiego prawa procesowego cywilnego i założenia współpracy sądowej w dziedzinie prawa rodzinnego, a także motywy, jakie przyświecały unijnemu pracodawcy przy uchwalaniu omawianego rozporządzenia i jego poprzedników.

Niniejsza praca ma nadto na celu udzielenie odpowiedzi na wątpliwości pojawiające się w praktyce przy ustalaniu jurysdykcji krajowej na podstawie łącznika miejsca zwykłego pobytu dziecka. W związku z tym zawarte w niej rozważania obejmują również problematykę współstosowania przepisów rozporządzenia nr 2019/1111 i kodeksu postępowania cywilnego.

Punktem wyjścia do przeprowadzonych badań było przeświadczenie o zasadniczym znaczeniu pojęcia „miejsce zwykłego pobytu dziecka” dla wykładni wszystkich przepisów rozporządzenia nr 2019/1111.